

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

факультет цивільного захисту
кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прогнозування та симуляція у підприємстві

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

підготовки ступеня магістра

Рекомендовано кафедрою управління
та організації діяльності у сфері
цивільного захисту на 2023-2024
навчальний рік.

Протокол від «10» серпня 2023 року
№ 1

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Прогнозування та симуляція у підприємствах»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Успіх будь-якої підприємницької справи неможливий без чіткого і повного уявлення про її перспективи, без розробки надійних орієнтирів і реального плану дій.

Важливим елементом планування, який у вирішальній мірі може передбачати реакцію підприємства на вимоги зовнішнього середовища та підтримувати його відповідну поведінку на ринку, є бізнес-планування.

У сучасних умовах підприємства не можуть існувати автономно. Тому під час прийняття рішень необхідно враховувати не тільки всі внутрішні можливості підприємства, але і орієнтуватися на зовнішнє середовище, яке є складним і неоднорідним. Щоб це врахувати необхідно ґрунтовно спланувати всі майбутні дії підприємства, передбачивши всі можливі варіанти розвитку подій.

Для формування у здобувачів вищої освіти системи знань з розробки бізнес-планів і практичних навичок у прогнозування та бізнес-пропонується вивчення дисципліни «Прогнозування та симуляція у підприємстві».

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Григоренко Наталія Володимирівна, доцент кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту факультету цивільного захисту, кандидат наук з державного управління
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет №114. Робочий номер телефону: (057) 370-50-52
E-mail	grigorenkonv@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	організаційно-економічні механізми та інструменти управління діяльності органів та підрозділів ДСНС; оцінка ефективності заходів у сфері цивільної безпеки; цивільний захист
Професійні здібності	професійні знання, досягнення у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності
Наукова діяльність за освітньою компонентою	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=hrNA_GwAAAAJ&hl=ru Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4972-4515 Профіль у SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218556892

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на

сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 16.00 до 17.00 в кабінеті № 111. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування теоретичних і методологічних основ підготовки, структури, логіки розробки, оформлення та презентації бізнес-плану, дослідження ринкового середовища, планування маркетингової, виробничої, організаційної та фінансової діяльності підприємства, оцінювання підприємницьких ризиків.

Завдання дисципліни: засвоєння методики планування показників господарської діяльності підприємства та об'єднання їх в єдиний комплексний документ – бізнес-план; оволодіння методикою та засобами розробки маркетинг-плану, формування виробничого плану, складання організаційного плану, оцінювання ризиків та розробки фінансового плану при бізнес-плануванні створення, функціонування і розвитку підприємства.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	вибіркова	вибіркова
Рік підготовки	2023-2024	2023-2024
Семестр	3-й	3-й
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3,0	3,0
- кількість модулів	2	2
- загальна кількість годин	90	90
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	20	12
- практичні заняття (годин)	8	2
- семінарські заняття (годин)	16	-
- лабораторні заняття (годин)	-	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-	-
- інші види занять (годин)	-	-
- самостійна робота (годин)	46	76
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-	-
- підсумковий контроль	Екзамен	Екзамен

Передумови для вивчення дисципліни
Наявність освітнього ступеня бакалавра.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Прогнозування та симуляція у підприємствах» повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких дисциплінарних результатів навчання:

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Демонструвати навички володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження економічних явищ і процесів.	ДРН 1
Вміти проводити комплексний економічний аналіз діяльності підприємства в умовах ризику та невизначеності.	ДРН 2
Демонструвати розуміння особливостей економіки та управління підприємствами різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання, видів економічної діяльності.	ДРН 3
Володіти методичним інструментарієм аналізу, прогнозування, планування, моделювання економічних показників стану, розвитку та ефективності функціонування підприємств, галузей, економіки країни із застосуванням статистичних, економетричних, економіко-математичних та інших методів.	ДРН 4
Оцінювати стан, визначати резерви та напрями підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.	ДРН 5

- формування у здобувачів вищої освіти очікуваних компетентностей з дисципліни:

Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність визначати перспективи розвитку організації	ОКД 1
Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення.	ОКД 2
Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	ОКД 3
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	ОКД 4

Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ПРОГНОЗУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1.1. Зміст і призначення планування та прогнозування діяльності підприємств

Сутність процесу прогнозування економічної діяльності підприємства. Основні принципи прогнозування. Формування прогнозів майбутнього стану суб'єкта господарювання. Типи прогнозування. Класифікація видів прогнозування. Методи прогнозування.

Тема 1.2. Система планування і контролю на підприємстві
Роль і місце планування в управлінні підприємством. Сутність об'єктів планування на підприємстві. Процес планування та вибір рішень. Форми планування й види планів. Фактори, що впливають на вибір форми планування. Організація планування.

Тема 1.3. Маркетингові дослідження і контроль збуту продукції
Цілі й завдання планування збуту. Маркетингові дослідження. Планування збуту і контроль продукції.

Тема 1.4. Планування та прогнозування виробництва продукції та виробничої потужності підприємства
Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Розробка оперативних планів виробництва. Оперативний облік і контроль виробництва. Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, послідовність розрахунків. Методики розрахунку виробничої потужності. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявною виробничою потужністю.

Тема 1.5. Фінансові результати підприємницької діяльності підприємства
Фінансова стратегія, завдання і зміст фінансового плану. Планування прибутку. Планування і контроль витрат. Фінансове планування. Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві.

МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ СИМУЛЯЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 2.1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання
Сутнісна характеристика бізнес-планування підприємницької діяльності. Функції та цілі розробки бізнес-плану. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Загальна методологія розробки бізнес-плану.

Тема 2.2 Підготовча стадія розробки бізнес-плану
Логіка процесу стратегічного планування на підготовчій стадії. Оцінювання сприятливих зовнішніх можливостей та загроз реалізації бізнес-проекту. Виявлення сильних і слабких сторін суб'єкта підприємницької діяльності (бізнес-проекту). Визначення місії суб'єкта підприємницької діяльності

(бізнес-проекту) та формування його цілей. Аналіз стратегічних альтернатив та обрання стратегії.

Тема 2.3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану
Структура бізнес-плану . Логіка розробки бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.

Тема 2.4. Оцінювання комерційних ризиків
Сутність та види ризиків, які враховуються при бізнесплануванні. Структура та цілі розробки розділу “Оцінювання комерційних ризиків” . Методика оцінювання впливу комерційних ризиків та напрями їх мінімізації.

Тема 2.5 Моделі управління реалізацією бізнес-проектів у підприємстві
Інформаційно-методичні моделі управління конкурентоспроможністю суб’єкта підприємницької діяльності. Оцінювання конкурентних позицій суб’єктів підприємницької діяльності. Багатофакторна модель як засіб системного управління реалізацією бізнес-проектів у підприємстві. Моделі портфельного аналізу та проектування в системі управління конкурентоспроможністю суб’єкта підприємницької діяльності SWOT-аналіз як інструмент управління конкурентоспроможністю суб’єкта підприємницької діяльності. Моделі системного підходу до управління реалізацією бізнес-проектів у підприємстві

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти: очна (денна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лаборат орні заняття	самостійна робота	МКР
3- й семестр						
Модуль 1. Теоретичні основи організації виробничих систем						
Тема 1.1	9	2	2	–	5	–
Тема 1.2	9	2	2	–	5	–
Тема 1.3	9	2	2	–	5	–
Тема 1.4	9	2	2	–	5	–
Тема 1.5	11	2	2	–	5	2
Разом за модулем 1:	47	10	10	–	25	2
Модуль 2. Оцінка ефективності заходів у сфері професійної діяльності						
Тема 2.1	8	2	2	–	4	–
Тема 2.2	8	2	2	–	4	–

Тема 2.3	8	2	2	–	4	–
Тема 2.4	8	2	2	–	4	–
Тема 2.5	11	2	2	–	5	2
Разом за модулем 2	43	10	10	–	21	2
Разом	90	20	20	–	46	4

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Очна (денна) форма навчання
1.	Зміст і призначення планування та прогнозування діяльності підприємств	2
2.	Система планування на підприємстві	2
3.	Методи планування та прогнозування діяльності підприємства	2
4.	Планування та прогнозування обсягів реалізації продукції підприємства	2
5.	Планування собівартості продукції підприємства	2
6.	Управління якістю проекту	2
7.	Фінансове планування та прогнозування на підприємстві	2
8.	Планування зовнішньоекономічної, логістичної та інноваційної діяльності на підприємстві	2
Разом		16

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Бізнес-планування у ринковій системі господарювання	2
2.	Зміст бізнес-плану. загальна характеристика підприємства (резюме)	2
Разом		4

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Форма здобуття освіти: заочна (дистанційна)	
	Кількість годин	
	усього	у тому числі

		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	МКР
3-й семестр						
Модуль 1. Організація виробництва та управління на хімічних підприємствах						
Тема 1.1	8	–	–	–	8	–
Тема 1.2	8	2	–	–	6	–
Тема 1.3	8	2	–	–	6	–
Тема 1.4	8	2	–	–	6	–
Тема 1.5	13	–	–	–	13	–
Разом за модулем 1	45	6	–	–	39	–
Модуль 2. Економічні результати та ефективність роботи хімічного підприємства						
Тема 2.1	10	2	–	–	8	–
Тема 2.2	8	–	–	–	8	–
Тема 2.3	8	–	–	–	8	–
Тема 2.4	8	2	–	–	6	–
Тема 2.5	11	2	2	–	7	–
Разом за модулем 3	45	6	2	–	37	–
Разом	90	12	2	–	76	–

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, обговорення, бесіда); наочні методи навчання (ілюстрація, показ); практичні методи навчання (практична робота);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний, традуктивний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою; навчання з використанням технічних ресурсів (відкрита освіта через соціальні мережі та вебресурси); інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички - softskills;
- науково-дослідна робота;

- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні відповіді на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, контрольні роботи; реферати, есе; презентації та виступи на наукових заходах; диференційований залік.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами:

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання:

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному заняттях та за результатами виконання самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання практичних завдань.

Кожен здобувач вищої освіти повинен мати опорний конспект лекцій (ОКЛ) на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені.

Для здобувачів очної (денної) форми навчання контроль самостійної роботи проводиться: з лекційного матеріалу - шляхом перевірки конспектів, виступу на семінарських заняттях; з практичних занять - шляхом перевірки виконаних завдань; з індивідуальних занять – шляхом перевірки реферату за

обраною темою.

У процесі вивчення дисципліни проводиться проміжний модульний контроль: здобувачі вищої освіти виконують дві модульні контрольні роботи. Модульна контрольна робота здійснюється через виконання аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного (семінарського) заняття в межах окремого залікового модуля для здобувачів очної (денної) форми навчання. Підсумкова оцінка за вивчений модуль визначається як сума поточних балів за всіма видами занять і виконаною модульною контрольною роботою.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі екзамену

Підсумкова семестрова оцінка визначається за результатами всіх отриманих оцінок за всіма видами контролю.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі вищої освіти, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни:

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	5	–	–
	практичні заняття	1	5	5
	семінарські заняття	4	5	20
	Модульна контрольна робота	1	10	10
Разом за модуль 1				35
Модуль 2	лекції	5	–	–
	практичні заняття	1	5	5
	семінарські заняття	4	5	20
	Модульна контрольна робота	1	10	10
Разом за модуль 2				35
Разом за поточний контроль				70
II. Індивідуальна самостійна робота (є не обов'язковою)				12
III. Підсумковий контроль (екзамен)				30

Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи	100

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному заняттях. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна; обґрунтовано та аргументовано вільно викладає матеріал під час усного опитування, письмових відповідей; правильно вирішив усі тестові завдання;

4 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом; обґрунтовано його викладає під час усного опитування, письмових відповідей, але при викладанні деяких питань допускаються несуттєві неточності та не достатньо наведеної аргументації; вирішено до 95% тестового матеріалу;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом; під час усних та письмових відповідей питання розкриті, але обґрунтування та аргументації відповіді недостатні; вирішено до 65% тестового матеріалу;

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; поверхово та фрагментарно викладає його під час усних та письмових відповідей; вирішено до 45% тестового матеріалу;

1 бал – частково володіє навчальним матеріалом; не в змозі викласти зміст більшості питань під час усного опитування, письмових відповідей; вирішено до 25% тестового завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти під час усного опитування, письмових відповідей; не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення до оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті:

Доповнення виступу:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст, зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень теми заняття.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів - практичне завдання виконано в повному обсязі, відповідь вірна, здійснений аналіз, сформульовані висновки, використовуються професійні терміни;

4 бали - практичне завдання виконано на 90%, відповідь вірна, здійснений аналіз, сформульовані висновки, використовуються професійні терміни; при розв'язанні практичних завдань допущені окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – практичне завдання виконано на 70%; не здійснений аналіз, висновки не сформульовані; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні та значні неточності та помилки;

2 бали – практичне завдання виконано на 40%; не здійснений аналіз, висновки не сформульовані; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні та значні неточності та помилки;

1 бал - володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнання явищ; практичне завдання виконано на 25%; при розв'язанні практичних завдань допущені істотні помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; не розуміє змісту практичного завдання.

Модульна контрольна робота є формою проміжного контролю. Модульна контрольна робота здійснюється через виконання аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного (семінарського) заняття в межах окремого залікового модуля для здобувачів очної (денної) форми навчання.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з одного практичного завдання та двох теоретичних питань.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – вірно розв'язана задача з дотриманням всіх вимог до виконання; глибоко і всебічно розкрито теоретичне питання;

8-9 балів – вірно розв'язана задача, але допущені несуттєві неточності та незначні помилки; розкрито теоретичне питання, але не вистачає достатньої аргументації;

5-7 балів – неповністю розв'язана задача; допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне

питання;

3-4 бали – неповністю розв’язана задача, допущені неточності та помилки; недостатньо обґрунтовано та аргументовано розкрито теоретичне питання, допущені суттєві помилки та неточності;

1-2 – неповністю розв’язана задача, допущені значні граматичні чи стилістичні помилки та практично не розкрито теоретичні питання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом; завдання не виконане.

Орієнтований перелік питань для підготовки для здачі екзамену:

1. Що таке планування? Обґрунтувати необхідність планування господарської діяльності підприємств.
2. У чому полягає методика планування? Дати загальну характеристику методиці планування.
3. Які методи наукових досліджень застосовуються в процесі планування?
4. Що таке альтернативний вибір у плануванні?
5. Як відбувається процес планування з погляду здійснення управлінських функцій?
6. Що являє собою контролінг? Охарактеризуйте його роль і завдання.
7. У чому полягає концепція контролінгу та яке місце в ній надається плануванню?
8. Якими є процедури планування за умов різного ступеня визначеності зовнішнього середовища?
9. Що складає основу управління господарськими процесами на підприємстві?
10. З якою метою здійснюють оцінку зовнішнього середовища?
11. У чому полягає сутність системи планування на підприємстві?
12. Які основні напрямки планування на практиці?
13. На які важливі питання допомагає відповісти планування?
14. Основні принципи планування. В чому їх суть?
15. Що таке план підприємства? Які існують різновиди планів, їх особливості?
16. Що таке стратегічний план підприємства? Які завдання він вирішує?
17. Яка система планів діяла в умовах централізованого управління народним господарством та які особливості планування в ринкових умовах?
18. Які організаційні форми структури планових органів Ви знаєте?
19. Оперативне планування на підприємстві, які завдання воно вирішує?
20. Інвестиційні проекти, бізнес-плани. Які завдання і сфера їх застосування?
21. Яку роль відіграє планування збуту продукції у системі планування діяльності підприємства?
22. Що таке план збуту продукції?
23. Охарактеризуйте етапи розробки плану збуту.
24. Що таке маркетингові дослідження ринку?

25. Які чинники впливають на збут продукції?
26. Яке значення планування у збільшенні збуту продукції?
27. Охарактеризуйте алгоритм планування збуту продукції.
28. Охарактеризуйте блок-схема дослідження ринку.
29. Які показники характеризують план збуту продукції? Назвіть методику їх розрахунку.
30. Як плануються витрати, пов'язані зі збутом продукції?
31. Назвіть основні завдання оперативно-календарного планування на підприємстві.
32. Поясніть сутність календарного планування.
33. Що таке диспетчерське регулювання в оперативно-календарному
34. плануванні?
35. Охарактеризуйте міжцехове та внутрішньоцехове планування, їх зміст та основні завдання.
36. Що таке планово-облікова одиниця в системі ОКП, які види планово-облікових одиниць продукції Ви знаєте?
37. характеризуйте систему оперативно-календарного планування, її основні види.
38. Що являють собою подетальна та позамовна система оперативного планування? Що таке покомплектна система?
39. Ритмічне та рівномірне виробництво. За допомогою яких показників проводиться їх оцінка?
40. Які особливості оперативно-календарного планування в одиничному виробництві?
41. Що таке «час випередження», як його визначають?
42. Що розуміють під виробничою потужністю підприємства?
43. Які фактори визначають виробничу потужність підприємства?
44. Назвіть загальні методичні принципи визначення виробничої потужності різногалузевих підприємств.
45. Обґрунтуйте вибір виробничої програми потужністю підприємства.
46. Які показники використання виробничої потужності існують, та як вони розраховуються?
47. Які Ви знаєте шляхи поліпшення використання виробничої потужності?
48. Назвіть алгоритм розрахунку балансу виробничої потужності.
49. Які використовують вихідні дані та які питання вирішуються під час планування собівартості продукції?
50. У якій послідовності розробляють план собівартості продукції?
51. Які фактори впливають на рівень витрат на виробництво продукції?
52. Як впливає на рівень витрат зміна обсягу виробництва?
53. Чи впливає зміна структури продукції (номенклатури) на витрати? Яким чином?
54. Із чого складається собівартість реалізованої продукції?
55. Які витрати включають до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)?

56. Які витрати включають до калькуляційної статті «Загальновиробничі витрати»?
57. витрати»?
58. З яких складових формується собівартість готової та реалізованої продукції?
59. Як визначити витрати за статтею «Прямі матеріальні витрати»?
60. У якій послідовності складають зведений кошторис витрат операційної діяльності?
61. Поясніть особливості бізнес-планування?
62. Яка спрямованість бізнес-плану? Основні групи бізнес-проектів і різновиди бізнес-планів.
63. Які основні розділи бізнес-плану? Чи можна вважати їх уніфікованими? Що і як саме впливає на зміст і структуру бізнес-плану та на вибір методики його розроблення?
64. Яка загальна процедура бізнес-плану, логіка взаємозв'язків і послідовність етапів?
65. Які мета й завдання підготовки документів, що належать до елементів стандартного оформлення власне бізнес-плану (анотація, титульний аркуш тощо)?
66. Як оцінюють середовище для бізнесу?
67. Склад і послідовність формування плану маркетингу в бізнес-плані.
68. Обґрунтування майбутнього обсягу продажу з урахуванням еластичності попиту на продукцію.
69. Якою є методична основа планування обсягу виробництва продукції?
70. Як обґрунтовують необхідне ресурсне забезпечення?
71. Поясніть послідовність формування фінансового плану та врахування ризиків у бізнесі?

Індивідуальна самостійна робота (є не обов'язковою) є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи (є не обов'язковою).

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 12 балів):

- 12 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;
- 10-11 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 8-9 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 6-7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

4-5 бали – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

3 бали – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

2 бали – виконана частина роботи складає від 10% до 49% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Кожен варіант контрольної роботи складається з трьох завдань: практичного завдання (задачі) та двох теоретичних питань. Розв'язання задачі повинно містити: постановку задачі, вибір методики економічної оцінки та аналізу, розрахунок заданих показників, обґрунтовані висновки по результатам розрахунків. Теоретичне питання оцінюється за повнотою відповіді.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

30 балів – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрито зміст теоретичних питань, правильно розв'язана задача з повним дотриманням вимог до виконання;

26-29 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичних питань, але при наданні відповіді не вистачає достатньої глибини та аргументації; правильно розв'язана задача, але не надані обґрунтовані висновки за результатами розрахунків;

21-25 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; в основному, правильно розв'язана задача, при цьому присутні несуттєві неточності та незначні помилки;

14-20 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; недостатньо розкриті зміст теоретичних питань, допущені суттєві неточності; задача виконана частково; присутні неточності та помилки при вирішенні задачі;

7-13 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді

загальні, допущені при цьому суттєві помилки; задача виконана частково; присутні значні неточності та помилки при вирішенні задачі;

1-6 бали – практично не володіє навчальним матеріалом; не розуміє зміст теоретичних питань; задача не вирішена.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності.

2. Кожен здобувач вищої освіти повинен мати опорний конспект лекцій та вести в ньому записи власноруч. Під час самостійної роботи проводити записи опрацьованого матеріалу за темою лекції, практичного (семінарського) заняття.

3. Попередня підготовка до практичних (семінарських) занять повинна проводитися за рекомендованою літературою.

4. Практичні завдання повинні бути виконані вчасно та якісно.

5. Доступ до НМКД забезпечується платформою Університету (<https://nuczu.edu.ua>) та електронною системою управління навчанням Moodle (<http://moodle.nuczu.edu.ua/>).

6. На останньому тижні викладання навчальної дисципліни в семестрі науково-педагогічний працівник має оголосити здобувачам вищої освіти отримані бальні оцінки з дисципліни під час практичних, семінарських, занять у присутності всієї навчальної групи.

7. Здобувач вищої освіти, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

8. Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного та /або проміжного контролю, має право на відпрацювання їх у двотижневий термін після повернення до навчання, але до початку екзаменаційної сесії.

9. Здобувач вищої освіти допускається до складання підсумкового (семестрового) контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни в семестрі та набрав за них необхідну кількість балів.

10. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний (модульний), підсумковий (семестровий) контроль.

11. Якщо здобувач вищої освіти був не допущений до підсумкового (семестрового) контролю, він повинен до встановленого терміну повторного оцінювання набрати необхідну кількість балів з поточного та/або проміжного (модульного) контролю, виконуючи додаткові види робіт або перескладаючи модульну контрольну роботу.

12. Здобувачу вищої освіти, який не склав під час підсумкового (семестрового) контролю керівником факультету дозволяється повторне

складання цього виду контролю за окремим графіком на термін до двох тижнів від початку наступного осіннього семестру (при умові не складання не більше двох видів підсумкового (семестрового) контролю).

13. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

14. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на плагіат, есе – 70 %.

15. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

16. У разі, якщо здобувач вищої освіти не погоджується з оцінкою, яку отримав під час підсумкового контролю, він має право в день оголошення результатів звернутися до деканату факультету з відповідною апеляційною заявою.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Васильців Т. Г. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 207 с.
2. Варналій З. С. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с.
3. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. В. Македон. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: ЦНЛ, 2018. – 236 с.
4. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця : вид-во ВНТУ, 2016. – 190 с.
5. Ясинський В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. В. Ясинський, О. О. Гайдай. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Каравела, 2014. – 233 с.
6. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування підприємства : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2016. – 423 с.
7. Должанський З. І. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. / З. І. Должанський, Т. О. Загорна. – К. : ЦУЛ, 2019. – 384 с.

Допоміжна література:

1. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А.Ф. Бурик. – К. : ЦУЛ, 2018. – 260 с.

2. 4. Лаврів Л. А. Планування діяльності організації : навч. посіб. / Л. А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2015. – 320 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://books.nuczu.edu.ua> – офіційний сайт бібліотеки НУЦЗ України
2. <https://zakon.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
3. <https://korolenko.kharkov.com/> - офіційний сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка
4. <https://nbuv.gov.ua> - офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
5. <https://nuczu.edu.ua> – офіційний сайт НУЦЗ України

Розробник:

доцент кафедри

управління та організації діяльності

у сфері цивільного захисту,

кандидат наук з державного управління

Наталія ГРИГОРЕНКО